

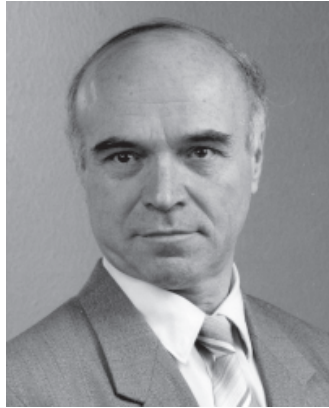
Д.Т. ВІННИЧУКУ – 75

Виповнилося 75 років талановитому вченому-генетику, селекціонеру, засновнику власної наукової школи, праці якого широко відомі науковій спільноті, доктору сільськогосподарських наук, професору, члену-кореспонденту НААН — Дмитру Тимофійовичу Вінничуку.

Народився Д.Т. Вінничук 30 квітня 1937 р. в м. Сквирі Київської області в селянській родині. З відзнакою закінчивши зоотехнічний факультет Білоцерківського сільськогосподарського інституту (1959), працював головним зоотехніком Шамраївського племзаводу симентальської худоби (1959–1962). Після навчання в аспірантурі на кафедрі розведення сільськогосподарських тварин Української сільськогосподарської академії (УСГА) під керівництвом проф. М.А. Кравченка в 1965 р. захистив кандидатську дисертацію. З 1966 по 1971 р. працював старшим науковим співробітником відділу тваринництва Черкаської державної дослідної станції (Сміла), з 1971 по 1973 р. — в Інституті тваринництва Лісостепу і Полісся України (Харків), а згодом і в УСГА (1973–1975). З 1975 по 1981 р. Д.Т. Вінничук — завідувач лабораторії та заступник директора з наукової роботи в НДІ розведення і штучного осіменіння великої рогатої худоби (Бровари).

У 1981 р. — завідувач кафедри розведення і відтворення сільськогосподарських тварин УСГА. У 1985 р. Дмитро Тимофійович захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора сільськогосподарських наук, а наступного року йому було присвоєно наукове звання професора.

З 1989 по 1992 р. він очолював колектив Інституту розведення та генетики тварин та був обраний членом-кореспондентом УААН (1990). З 1992 по 2004 р. — завідувач відділу та головний науковий співробітник Інституту агрокології та біотехнології НААН. Нині Д.Т. Вінничук працює у відділі «Агроресурси та використання меліорованих земель»

Інституту водних проблем і меліорації НААН.

Учений розробив нові методичні підходи до оцінки специфіки поєднання певних ліній тварин, явища препотентності плідників та окремих родоначальниць, математичних методів їх прогнозування, особливостей розведення за лініями. Велику цінність мають теоретико-методичні принципи збереження аборигенних порід.

Д.Т. Вінничук розробив нову методику оцінки екстер'єрного типу молочної худоби на основі масометричного індексу, математичну оцінку схожості тварин за екстер'єрним типом за методом Гейнке, оцінку плідників за якістю потомства з використанням функції нормованого відхилення та функцій Фішера, дослідив явище багатоплідності у молочних корів, обґрунтував доцільність їх використання в селекції, започаткував новий напрям вивчення генетико-популяційних процесів, що відбуваються на рівні оогенезу та сперматогенезу в межах популяцій і порід з урахуванням кросинговеру і комбінаторики хромосом за чистопородного розведення та схрещування.

Світове значення мають його наукові розробки щодо оцінки генотипу бугаїв-плідників, високопродуктивних корів, тривалості їх господарського використання, математичних методів оцінки плодючості. Він сформулював теоретичні положення вчення про породу тварин як динамічну біо-

логічну систему, що має симетричну структуру. Важливим напрямом селекційних досліджень Д.Т. Вінничука є формування бажаних ознак у сільськогосподарських тварин за допомогою MAS-селекції. Ним уперше опубліковано застережливі матеріали про спадковість генетичних захворювань голштинської худоби, використання імпортованої сперми плідників — носіїв рецесивних генів у вітчизняних стадах молочної худоби та наполягав на створенні державних лабораторій з генетичних досліджень.

Його цікавлять також енергетичні рівні життя, екосистеми та ін. Так, тваринництво він вивчає у двох аспектах: як джерело формування харчової продукції і сировини та як потоки енергії у функціонуванні аграрних систем. Він є співавтором новостворених порід — української червоно-рябої молочної, української чорно-рябої молочної, української м'ясної, поліської м'ясної.

Д.Т. Вінничук підготував 12 докторів і 22 кандидати наук, він є автором близько 600 наукових праць, має 16 деклараційних патентів України на винаходи та корисні моделі з методів селекції та 23 авторських свідоцтва.

Професор Д.Т. Вінничук — лауреат премії «За видатні досягнення в аграрній науці», автор 7 селекційних досягнень у тваринництві.

Вчений тривалий час був членом Експертної ради ВАК України та й нині входить до складу редакційної колегії провідних наукових видань України, спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій.

Дмитро Тимофійович — класик світової зоотехнічної науки.

Щиросердно вітаємо ювіляра, бажаємо міцного здоров'я, щастя та подальших творчих успіхів у науковій діяльності.

**Відділення ветеринарної
медицини та зоотехнії
НААН
Національний університет
біоресурсів і природоко-
ристування України**